

Warszawa, dnia 31 grudnia 2004 r.

MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ
SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Leszek Stanisław Zieliński

BON-II-0700-3-ZW/04

Pan

Lech Czapla

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 17 listopada 2004 r. znak: JM-88-u/04, w sprawie wyrażenia opinii o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, na wstępie pragnę wyjaśnić, że regulacje dotyczące zasad rehabilitacji społecznej w zakresie warsztatów terapii zajęciowej mają na celu racjonalizację finansowania działalności tych warsztatów. W żadnym natomiast wypadku nie zmierzają one do likwidacji placówek zajmujących się integracją i rehabilitacją osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym uprzejmie informuję, że zasada współfinansowania - ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ze środków samorządu terytorialnego lub z innych źródeł - kosztów utworzenia, działalności i wynikających ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu, została wprowadzona do ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. nr 123, poz. 776 z późn.zm.) uchwaloną w dniu 20 grudnia 2002 r. ustawą o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r. Nr 7, poz. 79) poprzez przyjęcie przepisu dającego podstawę do dofinansowania działalności warsztatów terapii zajęciowej z innych źródeł niż środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednocześnie w przepisach przejściowych zaproponowano stopniowe zmniejszanie finansowania warsztatów ze środków Funduszu. Projekt tej nowelizacji podlegał uzgodnieniom resortowym oraz był szeroko konsultowany ze środowiskiem organizacji osób niepełnosprawnych, a także uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Na przygotowanie się

do powyższych rozwiązań prawnych zarówno same warsztaty terapii zajęciowej jak i samorzady powiatowe otrzymały dwa lata (2003-2004).

Należy także zauważyć, że w związku z procesem decentralizacji nie jest już możliwa realizacja zadań dotyczących osób niepełnosprawnych wyłącznie w oparciu o jedno źródło finansowania, jakim jest PFRON. Istnieje konieczność uwzględnienia finansowania tych zadań również z innych źródeł, tj. np. ze środków samorządowych i środków własnych jednostek prowadzących warsztaty.

Nie może być bowiem takiej sytuacji, że samorząd terytorialny:

- podejmuje i realizuje tylko te zadania, na które otrzymał środki PFRON,
- jest zwolniony z obowiązku wspierania swoich niepełnosprawnych obywateli.

Pragnę dodać, że w mojej ocenie wprowadzenie od 1 lutego 2003 zapisu, że samorząd terytorialny współfinansuje od 2003 r. tworzenie warsztatów terapii zajęciowej, a od 2005 r. również i działalność warsztatów terapii zajęciowej, wynikające z art. 9 wymienionej wyżej ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r., jest spójne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Art. 4 w ust. 1 pkt. 5 tej ustawy stanowi bowiem, iż powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. wspierania osób niepełnosprawnych. Zatem problematyka osób niepełnosprawnych została wpisana w zadania własne powiatów.

Dofinansowanie realizacji tych zadań powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest formą częściowego wsparcia, a nie pokrywaniem w całości kosztów realizacji zadań własnych samorządu terytorialnego. Pogląd taki wyraził Trybunał Konstytucyjny rozpatrując na rozprawie 28 czerwca 2001 (sygn. U 8/00 OTK 2001/5/123) wniosek Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie niezgodności z Konstytucją wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczanych na obsługę realizacji zadań nałożonych na powiat w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis na podstawie którego określono wysokość środków przekazywanych na koszt obsługi zadań (niezależnie od tego, czy pokrywają w części czy w całości te koszty) jest zgodny z Konstytucją.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał Konstytucyjny wskazał m.in., że wszelkie sprawy o charakterze lokalnym i ponadgminnym przekazane ustawowo samorządowi, winny być traktowane jako zadania własne samorządu odpowiedniego poziomu – zadania, o których mowa w art. 35a, 35b (zadania samorządu wojewódzkiego i powiatowego) w związku z art. 34 ust. 1a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uznane być mogą za zadania własne samorządu powiatowego mimo, że nie wykazują one w pełni cech jakie zadaniom własnym są przypisywane. Za takim stanowiskiem przemawia to, iż zadania nałożone na samorząd powiatowy przez wspomnianą ustawę mają na tyle ogólny charakter, że nie wyłącza to możliwości samodzielnego i kreatywnego decydowania przez radę powiatu, jej zarząd oraz inne organy wykonawcze o sposobie ich realizowania i finansowania. Tym samym organy powiatu mają prawo kreowania polityki wspierania osób niepełnosprawnych.

Dlatego mając powyższe na względzie uprzejmie informuję, iż

w sposób negatywny odnoszę się do zaproponowanej - poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw - idei powrotu do finansowania warsztatów terapii zajęciowej wyłącznie środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Spowoduje to bowiem m.in. zaprzepaszczenie szansy na racjonalizację wydatków na tę formę rehabilitacji społecznej i wyłączenie dodatkowego mechanizmu kontroli nad środkami Funduszu dystrybuowanymi przez samorzady powiatowe.

2 porażki

A handwritten signature consisting of a stylized 'm' with a horizontal line extending to the left. A dashed arrow points from the signature towards the text '2 porażki' above it.